

Večernik

»JUTRA«

Leto II. (IX.), štev. 83

Maribor, sreda 11. aprila 1928

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Pretrsljiv konec pomladanskega izleta

Pet in mogoče še več žrtev Drave — Kolar Aloizij Lešnik izgubil vso svojo družino — Srce pretresujoči prizori v valovih Drave

Maribor, 1. aprila.

Med ozemljem takozvanega Dunajskega jarka v občini Kamnica pri Mariboru in znanim Felberjevim otokom vodi precej defekten brod. Včeraj, ko je nenadno posijalo izredno toplo sonce, se je mnogo ljudi, vzlasti šolske mladine s stariši podalo v probujajočo se okolico. Vzlasti priljubljena izletna točka pa je — Felberjev otok.

Sedemindvajset let sem že tu, moj stari se je pa v tej hiši rodil, pa še oba ne pomniva nesreče, kakoršna se je sinoči dogodila, — je dejala danes zjutraj našemu poročevalcu gospodinjana mame Hejeve v posestvu nižje Kamnice ob Dravi.

Hejevi prevažajo ljudi tudi s čolni preko Drave, prevoz s čolnom na vrvi je pa dobrih 200 korakov višje naravnost na sredo Felberjevega otoka. Od Hejeve hiše do takozvanega »Husarensprung«, ki je dobil svoje ime v spomin na zadnje boje med Francozi in avstrijskimi huzarji, se lahko šeta ob Dravi deloma po produ, deloma pa po stezi gozdnatega brega. Lepo vreme privabi sem dosti setalcev. Še bolj mičen je pa Felberjev otok in ljudje iz mesta, ki so že enkrat na dravskem bregu, ne morejo premagati želje, da obiščejo tudi otok. Ob lepem vremenu je prevoz vedno v delu; eni se vozijo na otok, drugi pa nazaj na breg.

Preobremenjen čoln.

Včeraj ob 17. uri je neki posestnik iz Rošpoha hotel s čolnom odpeljati na kamniško stran seno, katero je kupil od Felberjevih dedičev, ki so svoj otok prodali mestni občini za ureditev velikega kopališča. Seno, povezano v mrežah, je že bilo natovorjeno v čolnu, ki služi za prevoz 10 oseb. Pri tej priliki je več izletnikov iz mesta želelo, da bi se odpeljali poleg. Posestnik sena se ni upiral, saj ni niti vedel, koliko se jih misli peljati. Ko se je čoln že gugal na vodi, se je nenkrat s posestnikom, njegovo hčerko in brodarjem vred znašlo — 10 oseb poleg sena. Čoln je bil močno preobremenjen in ker teža ni bila niti sorazmerno razdeljena, je začel zajemati vodo. To se je nekaterim že zdelo prijetno, na nevarnost ob tako kratki vožnji s privezanim čolnom pa sploh nihče ni mislil. Niso pa še bili daleč od otoka, ko se je

čoln z vso silo nagnil naprej in v valovih so se začeli mešati ljudje in senene kopice...

Obupni klici na pomoč.

Na vrtu sem delala, ko sem začela obupne klice na pomoč z otoka, pripoveduje Hejeva. — Komaj se ozrem, že vidim, kako nosi voda seno, ljudi in razne kose obleke.

Dvajsetletni sin Ivan je takoj tekel k domačemu čolnu, da bi pomagal. Ker pa eden sam ne more veslati in reševati ljudi iz valov, je mati poklicala še očeta, ki je nekaj žagal in sekal pri plotu. Stari Hej, ki med delom ni slišal klicanja na pomoč, je pritekel v eni sapi kar z orodjem v roki. Takoj je spoznal vso nevarnost, odvrnil je orodje in v nekaj trenutkih sta bila s sinom že v čolnu na vodi.

Grozen prizor.

Prizor je bil grozen. Ljudje so se krčevito držali senenih kopic, roke zapletene v mreže in valovi so jih metali sem in tja. Neki fant se je skušal rešiti na ta način, da se je oprijel vrvi, na katero je

bil priklenjen prevržen čoln. Vrv pa ni bila več napeta, nasrečnejši so pa tiliško odvevnele roke, da se ni mogel več držati, ko so valovi neprestano butali vanj. Na otoku je stala gruča ljudi ter v največji grozi gledala obupen boj z valovi. Toliko groze še gotovo ni nihče občutil na krasnem otoku, ki slovi daleč po svoji flori.

Prvi rešenci in utopljeni.

Hejna, oče in sin, sta srečno ustavila seneno kopico, v katero sta se bila zarila lastnik sena in njegova hči. Bila sta srečno rešena. Kot tretjo sta pa potegnili iz vode gospo Kristino Planinšek, a žal že mrtvo. Nesla sta jo na koruzno steljo pred hišo, kjer so prispeli ljudje vse poskušali, da bi jo oživel. Tudi rešilna postaja iz Maribora je bila takoj na mestu, pomagati pa ni mogla. Tam, kjer so mrtvo Planinškovo potegnili iz vode, postane Drava silno deroča. Videli so iz vode še roke, za trenutke se je pokazala tudi obleka, pomoč je bila pa nemogoča.

Kaj je z brodarjem?

Hejevi poznajo posestnika iz Rošpoha samo na videz, brodar, 24letni fant jim je pa znan pod imenom Francelj.

— Kaj je z njim?

— Bogzna, najbrž je utonil. Na valovih so videli samo njegovo kapo. Nekateri pa pravijo, da se je rešil. Baje je bil že na potu proti domu, a se je od groze nekam skrčil, ko si je bil na jasnem, kaj se je vse zgodilo.

Fant, ki se je skušal oprijeti vrvi, je moral biti Viljem Hauptman, sosed gospe Planinškove iz Vrbanove ulice št. 6. Te dni bi bil revež obhajal 14. rojstno leto. Oče njegov je železničar, tudi mati še živi ter objokuje sina, ki je tako rad hodil v naravo, zlasti k Dravi. Vsi njegovi vrstniki v Kamnici ga dobro poznajo.

Smrt Marije Lešnikove in njenih dveh hčerk.

Drugo smrtno žrtev strašne tragedije, ki je sledila lepemu pomladanskemu dnevu, je pa opazil g. Viktor Sever, delavec nekega mestnega podjetja, ko se je vozil s čolnom po Dravi tam, kjer je stal nekaj veliki leseni most. Truplo so potegnili na suho ter takoj ugotovili identiteto. Bila je 32letna gospa Marija Lešnik, soproga kolarskega mojstra. Pokojnica pa ni šla sama na usoden izlet, marveč je vzela s seboj še hčerki 7letno Silvijo in 4letno Danico. Trupli hčerk še niso našli. Ko je ob truplu nesrečne gospe Lešnik vršila sinoči komisija svoj žalostni posel, se je nabralo ob mostu mnogo ljudstva, ki je na razne načine govorilo o veliki nesreči. Razširila se je vest, da so valovi Drave ugrabili pet članov ene same rodbine. Ta vest pa ni brez vsakega povoda, kajti Planinškovi, Lešnikovi in Hauptmanovi so stanovali vsi v eni hiši, namreč v Vrbanovi ulici in bili so si najboljši sosedje. Tako so šli tudi včeraj skupaj na izlet in sicer gospa Lešnikova s svojo dečo, gospo Planinškovo je pa spremljal deček Viljem Hauptman. Vsi sosedje treh nesrečnih rodbin globoko pomilujejo gospoda Lešnika, ki je namah izgubil ženo in oba otroka, gospoda Planinška, ki je izgubil ženo in ostal s 17letnim sinom in mlajšo hčerko, ter Hauptmanove stariše. V hiši pripovedujejo, da je gospod Planinšek svoj soprogi še odsvetoval izlet na Felberjev otok, a da je ona vendar le šla, ker je bilo po dolgem času tako lepo vreme.

Ivan Hej rešil že osem ljudi.

Hejevi, ki živijo že tako dolgo ob Dravi nasproti otoka, se kar čudijo, zakaj ima ta otok vedno toliko obiskovalcev. Gospodinja pravi, da v desetih letih ni bila niti trikrat tam. Zatrjujejo pa tudi, da se pri vožnji na otok doslej še ni zgodila nobena nesreča. G. Ivan Hej, st. je rešil že osem ljudi iz nevarnih dravskih valov, a vse te nesreče so se dogodile na drugih mestih in po večini pri kopanju. Ljudje so pa tudi silno neprevidni. To ve Hejeva družina najbolje iz lastne izkušnje. Saj so še v nedeljo ponoči prišli neki vinjeni fantje ter hoteli z vso silo s čolnom preko Drave. Gospodaru so ponujali za prevoz 100 kron in še več. Povedal jim je pa, da jih ne vozi niti za tisoč, ter jim svetoval, naj se odpravijo spat.

V Kamnici in okolici, odkoder je ostalih pet udeležencev nesrečne vožnje — če so sploh vsi živi! — poizveduje orožništvo. Poizvedbe pa še niso končane, ker so domačije raztresene daleč naokrog.

Žrtve neprevidnosti.

Neprevidnim je težko svetovati. Saj visi tudi na drogu pri brodu tabla z napisom »Samo za 10 oseb«, a kdo se je zmenil za njo od izletnikov, ki so stopali v s senom natovorjen čoln! Tudi oni, ki so ostali na otoku, najbrž niso nikogar svarili. Nevarnosti so se zavedli, ko so jo že gledali pred seboj v vsej grozoti. Ljudje ogledujejo sedaj z nemo grozo na prod potegnjeni usodepolni čoln in vrv, s katero se igrajo valovi, mislijo tudi na žrtve in na žalost v zapuščenih domovih, a kdo bi mogel jamčiti, da bodo sami dovolj previdni ob lepem in veselih izletih.

Kaj pravijo priče strašne nesreče.

Včeraj popoldne, ravno v času, ko so začele po tvornicah trobiti prve sirene, torej ob 17. uri, smo čakali na brod, da se s svojo deco tudi sami popeljemo na idiličen Felberjev otok. Takrat je bilo na brodersko ladjo naloženo do pet centov sena (!) na enem koncu, na drugem koncu pa, kjer je bila ladja pripeta na brodersko vože, je bilo natovorjenih 10—12 oseb, možkih, žensk in — otrok.

Ko je prišel usodni brod nekako že v sredino toka Drave, ki je po kopalcih znan kot eno najnevarnejših mest — ker je tam Drava do dva metra globoka in zelo deroča, so očividci opazili, da čoln zajemo vodo... To grozno dejstvo so očividci slutili že, ko se je čoln pomikal od Felberjevega otoka proti levemu bregu Drave. Vse je navdala grozna slutnja in panika. Brez krika so popadale prve žrtve v valove deroče Drave in ko je bil čoln le še nekaj 7—10 metrov oddaljen od levega brega, se je začel zamolkel pok in ladja se nagnila ter zagrnila v valove še ostale žrtve...

Ljudje na levem bregu so bili seveda od strašnega pogleda na nepričakovano katastrofo tako konsternirani, da so začeli križem kričati ter zvati svojce po krstnih imenih, naj se rešijo. Sami pa v tej paniki niso pristopili k reševanju, a nesrečne žrtve so brez glasu izginile pod vodo.

Ko smo opazili, da usodna ladja zajema vodo, se nam je nujil pretresujoč prizor, kako je starejša ženska z rdečo ruto na glavi držala v naročju ljubkega otroka. Oči vseh gledajočih so bile obrnjene

na njo, ali nobenega čolna ni bilo pri roki... Kmalu se je pogreznila žena z otrokom v naročju v hladno Dravo... Reševalci so pozneje potegnili na suho dotično ženo — mrtvo in seveda brez — otroka, ki je domnevno njen vnuk, s katerim je hotela užiti prvo lepo in solčno pomlad...

Kolikor zamorejo trditi očividci, ki so se osebno udeležili rešilne akcije, kolikor je pač bilo brez pripomočkov mogoče, so rešili živa enega starčka s srednjoletno žensko ter nekega fanta s priškom Jaka, dočim so žensko potegnili mrtvo iz vode.

Lahko bi še rešili enega, pa niso mogli, ker so se v splošni paniki vsi gnetli okoli utopljenke in že rešenih. Opazili so namreč dvojne rok, ki mole iz površja in ko je čoln dospel v dotično smer, sta roki izginili... Z drogovi so tipali po globini in ni manjkalo mnogo, da niso tudi reševalci padli v žalostno usodo utopljenec.

Dogodek, ki je eden najtragičnejših, katere beleži kronika o žrtvah naše Drave, je predmet splošnega razgovora. Najbolj sočustvuje prebivalstvo s »ragično usodo« g. Lešnika, ki je izgubil vso svojo rodbino. Koga zadene krivda na tej nesreči, bo dognala preiskava.

Napadi komitašev na macedonske proge

Beograd, 11. aprila. V minuli noči so bili na več krajih izvršeni napadi na železniško progo med Skopljem in Kosovsko Mitrovico. Okoli 8 in pol zvečer so neznani ljudje obstreljevali osebni vlak, ki je vozil proti Skoplju. Orožniki, ki so stražili progo, so takoj odgovorili s protistrelom, nakar so napadalci pobegnili. Pri pregledovanju proge so oblasti ugotovile, da so komitaši nameravali položiti na več krajih proge mine. Napadi sicer niso zahtevali človeških žrtev, vendar pa so vzbudili med prebivalstvom silno razburjenje. Vlada bo radi tega kontrolo meje še poostрила.

Smrtna kazen in zločinci

Neki berlinski dnevnik priobčuje spomine starega duhovnika neke pruske kaznilnice. List je desničarsko orientiran in bi se lahko marsikaj naučil od svojega sotrudnika, upokojenega duhovnika. Tako ta visoko nad obzorjem lista rešuje vprašanje smrtne kazni, ko piše: Predvsem je treba ugotoviti, da smrtna kazen ne straši. Vsak morilec misli najprej, da bo ostal neodkrit, koar že mnogi pred njim. Izogiblje se prič. On in žrtev sta sama na svetu. Podoba smrti na vešalih ali pod sekro mu je tuja in oddaljena; nikdar še ni videl kakega morila v zadnjih urah in trenutkih njegovega življenja. Kako naj ga potem smrtna kazen plaši? Ko je pa obsojen, upa do zadnjega dne na milost.

Samo novosti.

V uredništvo plane ves razburjen neki gospod ter zakliče:

»Ali ste me res imenovali lažnjivcem in sleparjem?«

Urednik: »Izključeno! Mi prinašamo samo novosti!«

Nekaj važnih izjav predsednika Masaryka

O PROBLEMU HUMANITETE. - O SLOVANSKI POLITIKI. - O KRIZI INTELLIGENCE. - O KRIZI PARLAMENTA IN DEMOKRACIJE.

Znani češki publicist Karel Čapek je v brnskem dnevniku »Lidové Noviny« v velikonočni številki objavil nekaj izjav predsednika češkoslovaške republike dr. Masaryka, katere mu je podal osebno povodom njegovega obiska pri predsedniku. V kolikor se izjave ne tičejo specijelno češkoslovaških razmer, so vsekakor zanimive tudi za nas in jih radi tega kratko podajamo naši javnosti.

Med delom češkoslovaške publicistike in predsednikom Masarykom obstoja že deli časa spor o problemu humanitete. Masaryku se imputira, da razumeva humaniteto kot nekakšno posebno slabost in mehko. Masaryk v svoji izjavi povdarja, da jedro njegovega nazora leži v tem, da se je treba čuvati agresivnosti, vedno pa je bil in je za zelo odločno obrambo. Mar nisem — pravi Masaryk — šel v revolucijo, ko sem spoznal zrelost časa, mar nisem organiziral v Rusiji armade? Ne samo enkrat sem že povdaril, da ne sprejemam nazorov Chčelčickega in Tolstega in sem svoje razloge tudi povedal v svoji knjigi »Svetovna revolucija«. To je program v resnici narodni, program ne le Kolarjev, ampak tudi Palackega in Havlička. Politično važno je čuvati se agresivnosti; to je v naši zemljepisni situaciji conditio sine qua non. V danem položaju moramo vse mogoče storiti za ohranitev miru — mir in zopet mir potrebujemo za konsolidacijo naše države. To ni slabost, to je politika, diktirana od povojne situacije, to je politika v resnici uspešna.

Na vprašanje, kaj misli o slovanski politiki, je izjavil Masaryk, da glede nje velja isto, kar glede ostale politike. Slovanski narodi, izvzemši Lužiške Srbe in nekaj Jugoslovancev, so bili s svetovno vojno osvobojeni in ujedinjeni. Gre predvsem za tesnejše medsebojne stike slovanskih držav in narodov, zlasti v vseh vprašanjih, ki so nam skupna, in tu so zlasti gospodarska in finančna vprašanja. Slovanski narodi — pravi Masaryk — ne bodo pri nas (Čehih) kupovali, ako jim bodo neslovanski narodi dajali cenejše, pa enako dobro ali morda celo boljše blago... Kar se pa tiče slovanske vzajemnosti, se razume samoobsebi, da tudi v tej stvari nadaljujemo predvojni program. Toda tukaj imajo poleg države svoje posebne naloge nedržavne institucije, gospodarska, znanstvena društva itd. Vse to more in mora delati slovansko politiko. Sem pa in sem bil vsikdar proti slovanskemu utopizmu. To me pa ni zadrževalo, da bi ne bil po svojih močeh v danih okoliščinah nastopal v prilogi n. pr. Jugoslovancev. Za časa vojne sem bil stalno v stikih z njimi, s Poljaki in Rusi. Naravno pa so lahko o tako velikem problemu, kakor je slovanska politika, nazori različni.

Glede intelligence je izjavil Masaryk, da je on sam kot inteligent za inteligenco in njen vpliv na državno upravo. Veruje pa v inteligenco v resnici izobraženo, praktično in možato. Intelligence je povsod in seveda tudi pri nas naravno v manjšini. 7% glasov pri državnoborskih volitvah ji ne more dati vlade v parlamentu. Toda inteligenca po kvaliteti more in mora imeti svoj upravičeni vpliv. Naravno ne more biti ta vpliv od gotove meje neposreden, to je vsi vseučilišni in srednješolski profesorji, učitelji, uradniki, vodilni gospodarski in finančni krogi nimajo v parlamentu in ne bodo imeli številčne nadmoči, toda baš s svojo inteligenco, s svojim prepričanjem in s svojo pridnostjo morejo in morajo vršiti odločilni vpliv na javne zadeve in na vodstvo države. Takšna inteligenca ima možnost, da je v resnici voditeljica naroda. Mora pa pri tem razumevati duha demokracije in kot manjšina mora biti možata, mora imeti svoj jasni, praktični, ne utopistični program.

Tudi parlamentarizem in demokracija imata svoje težave. Kakor so padle na svojih pogreškah monarhije Pruska, Avstro-Ogrska in Rusija, tako imajo tudi republike in zlasti tudi demokracije republike svoje težave in preživljajo svoje krize. Vprašanje je, ali demokracija s parlamentarizmom zadostuje za daljši razvoj. Jaz pravim da. Politično misleči

ljude imajo dolžnost, da prelomijo s svojimi po tisočletnem monarhizmu vcepljenimi navadami in da postanejo pravi demokrati. Ne zadostuje ustava na papirju. Gre za to, da bi parlament, to je poslanci bili prepričani demokracije, da bi poleg poslancev organizacije vseh strank, žurnalistika itd. poglobljali in širili program demokracije. Seveda je v politiki treba potrpežljivosti. V 10 letih ne napravite iz absolutista idealnega demokrata.

Naša naloga je, da s svojo zunanjo politiko in propagando zagovzdimo našo novo državo v sestavi ostalih, zlasti starejših držav. Na znotraj pa moramo s skrbno in dobro administracijo stalno izpopolnjevati demokracijo.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sreda, 11. aprila ob 20. uri »Urh, grof celjski« ab. B. Kuponi.

Četrtek, 12. aprila ob 20. uri »Kreutzerjeva sonata«, ab. D. Kuponi.

»Kreutzerjeva sonata« v mariborskem gledališču. Jutri v četrtek, 12. t. m. bo repriza zelo lepo uspele dramatizirane »Kreutzerjeve sonate«, ki je pri premijeri žela obilo zaslužnja in odobravanja.

Naši parlamentarci v Bratislavi.

Na povratku od posvetovanja s češkoslovaškimi parlamentarci v Pragi se je ustavila minuli petek jugoslovenska delegacija narodnih poslancev v Bratislavi, medtem ko so poprej med potjo obiskali tudi tovarno Batja v Zlinu. V Bratislavi jim je priredila Trgovsko obrtna zbornica slavnostno večerjo, kjer je došlo do glasnih navdušenih ovacij za bratstvo Čehoslovakov z Jugoslovenci. Razen predsednika zbornice g. Stodole so govorili poslanci gg. Mihajlovič, St. Radič, Anton Sušnik, dr. Budisavljevič, za bratstvalsko češkoslov.-jugoslov. Ligo pa dr. Ivanka ter bivši minister, poslanec dr. Derer. Naša delegacija je morala obljubiti da pri prihodnjem obisku ČSR brezpogojno poseti tudi Bratislavo, ki jo je smatrati za prehodno mesto v orijent in je najvažnejše gospodarsko mesto ČSR.

Angleški zdravniki v Jugoslaviji.

Te dni je prispela v Zagreb večja skupina angleških zdravnikov, ki so se po ogledu mesta odpeljali takoj z avtomobili v Hrvatsko Primorje, od tam pa na dolgo pot v Bosno. Z Bosne odpotujejo v Črnogoro, nakar se vrnejo zopet v Zagreb in si potem ogledajo še Slovenijo. Angleški zdravniki so naravnost presenečeni nad krasotami naših pokrajin. pritožujejo pa se nad cestami, ki so posebno v Bosni v silno žalostnem stanju, tako da so mogli ponekod napraviti komaj po 15 km na uro z avtomobilom.

Samomor poštne direktorja v Splitu.

Včeraj zjutraj se je v svoji pisarni v Splitu zastrupil bivši direktor likvidirane splitske poštne direkcije, Rikard Zahradka. Zapustil je pismo na zagrebškega poštne direktorja Rudolfa Rupeca, v katerem mu sporoča, da je odšel prostovoljno v smrt predvsem radi tega, ker ga je likvidacija silno potrla. Pokojnik je bil znan kot izboren strokovnjak. Rodom je bil iz Sarajeva. Poštni direktor v Splitu je postal pred poldrugim letom, sedaj pa je bil prestavljen v Beograd, kamor ni hotel iti.

Jugoslov. akademiki v Košicah.

Mnogo nedeljo je obiskala skupina 20 jugoslovenskih akademikov, ki študirajo v Pragi, slovaško mesto Košice. Na kolodvoru so jih pozdravili zastopniki vseh tamošnjih kulturnih društev. Naši dijaki so si ogledali znamenitosti mesta in bili zvečer bogato pogoščeni.

Splošno se zahteva

moške nogavice z znamko »Ključ«. Le-te ima trajno v zalogi tvrdka L. Ornik, Koroska cesta 9, po izjemnih najnižjih cenah.

Mariborski in dnevni drobiž

Narodni poslanec dr. Pivko med volilci

Poslanec dr. Pivko, ki se danes 11. tm. popoldne vrne iz Splita, kjer se je udeležil velike manifestacije KDK, bo noč ob 19.30 poročal na sestanku krajevne organizacije SDS v Studencih (gostilna »Nad Dravo«). — Jutri 12. t. m. poroča ob 17. uri na sestanku krajevne organizacije v Guštanju, ob 20. uri v Vuzenici. — V petek 13. t. m. se udeleži sestanka krajevne organizacije v Rogatcu ob 17. uri in v Rog. Slatini ob 20. uri. — V nedeljo 15. tm. bo govoril na javnih shodih SDS v Sv. Trojici v Slov. gor. (ob 8. uri zjutraj) in Mariji Snežni (ob 3. uri pop.).

Češki gosti v Mariboru.

Danes je dospelo v Maribor 42 gojenecv in gojenk praške gremijalne trgovske srednje šole, katerim priredi Trgovski gremij v zvezi s Slov. trgovskim društvom in Jugosl. češkosl. ligo ob 19. uri v Grajski kleti prijateljski večer, na katerega vabi gremij tudi mariborsko trgovstvo.

Ljudska univerza v Mariboru.

V petek, 13. aprila ob 8. zvečer »Srbska junaška pesem« — veliki slavospev mučeništva in nešteti velikih in strašnih borb srbskega naroda za svobodo. Najčistejši izraz so srbske junaške duše in brez primere v svetovni literaturi. Ves izobražen svet se v največji meri zanima že 200 let za to divno, edinstveno narodno pesnitev. Tolmačil in recitiral jo bo g. prof. Miloš Mitič iz Beograda. — V ponedeljek 16. aprila: univ. prof. g. dr. Metod Dolenc iz Ljubljane: »Žena v kazenskem pravu«.

Felberjev otok kupila mariborska občina.

Mariborska občina mariborska je kupila te dni od Popičevih dedičev znani Felberjev otok v Dravi. pri katerem se je zgodila sinoči strašna katastrofa, o kateri poročamo na drugem mestu. Pogodba je že sklenjena. Občina je kupila otok za 350.000 Din in bo napravila tamkaj kopališče.

Velike redukcije v notranjem ministertvu.

V ministertvu za notranje stvari je bila izvršena s 1. aprilom velika redukcija osebja. Reduciranih je bilo namreč več sto nameščencev, posebno policijskih pisarjev v Srbiji in Črni gori. Po poročilih iz notranjega ministertva se bodo v bodoče sprejemali za policijske uradnike samo kandidati z maturo. V Južni Srbiji bodo nameščenci v prvi vrsti diplomirani pravniki, ki bodo dobivali poleg redne plače še posebno doklado v znesku Din 600, diplomirani pravniki, ki so kotarski poglavarji, pa po 1000 Din doklade.

Dva nepridiprava

so včeraj izročila avstrijska oblast naša policiji, potem ko sta že v Avstriji delala pokoro za svoje nepošteno početje. 20letni Gjorgje Ajh, pristojen v Ilok v Slavoniji, je zabeležen v naših kriminalnih registrih kot žepar, ki ga zasleduje zagrebška policija. V Avstriji je sedel že v kaznilnici, sedaj so ga pa za vedno izgnali iz naše sosedne države. — Drugi tovariš je Ignac Knaflič, doma iz Brengove v Slov. goricah, ki bi si ga radi tatvin поближе ogledali: prevaljsko in ptusko okrajno sodišče ter razne orožniške postaje. Oba sta bila oddana sodišču.

Nezgoda kolesarja.

Včeraj okoli desete dopoldne se je peljal s kolesom z Lajtersperka proti mestu delavec Josip Šketa, ki mu je privozil pred kavarno Evropa na Aleksandrovi cesti naproti kakih 15 let stari dečko in se radi nepravilne vožnje zaletel v Šketo. K sreči ni bil nihče poškodovan, le prednje kolo Škete je bilo popolnoma zlomljeno. Nepredvidni mladenič se je brzo odpeljal proti Lajtersperku, tako, da ga ni bilo mogoče identificirati.

Imenovanje v državni službi.

K naši sobotni vesti o napredovanju uradnikov mariborskega policijskega komisarijata doznavamo še, da je napredoval v 3. skupino III. kategorije tudi nadzornik policijskih agentov g. Josip Konič.

Iz bolnice.

Na velikonočni ponedeljek so se fantje stekli po stari navadi v gostilni Toplak v Metavi. Pri tem je neki Martin Simonič prehudo pogladil z nožem tovariša Maksa Lipovnika, 19 letnega hlapca pri Ivanu Hajšek, in ga poškodoval po glavi in desni roki. Raničenec je prišel po zdravniško pomoč v bolnico. — 20letni dninar Alojz Jamnik v Framu se je že pred mesecem dni pri cepljenju drv hudo vsekali v levo nogo, vendar je zanemarjal zdravljenje. Rana pa se mu je tako poslabšala, da je moral oditi včeraj v bolnico.

Felberjev otok

Dva in pol kilometra iz sredine Maribora proti zahodu leži v strugi Drave 800 metrov dolg in v sredini 300 metrov širok prijazen otok v obliki podolgaatega romba, imenovan po nekdanjem lastniku Felberja, Felberjev otok. Otok ni naplavljen, ampak stalen in leži tam že od nekdaj ter se vpenja 6 do 10 metrov nad normalno vodno gladino. Ves otok je poraščen z drevjem in grmovjem, le spodnji del se končuje v prijazno livado. Radi svoje prijazne lege, dobrega, skoro planskega zraka in posebno bujno razvite flore je ta otok zelo privlačna točka mladine in Mariborčanov sploh. V pomladan skih solnčnih dneh mrgoli na otoku otrok v spremstvu odraslih, kjer uživajo prosto naravo in si kratijo čas z nabiranjem trobentic, zvončkov, vijolic, v majniku zlasti tisočev šmarnic in nebrojem drugih cvetlic, kakršnih v naših krajih sploh ne dobite.

Otok je svoje lastnike večkrat menjaval ter se uporabljal v razne svrhe. Predvsem se je pridobival z otoka les in seno. Stari Mariborčani se še spominjajo, da se je vršila na tem otoku pred kakimi 40 leti velika dobrodelna patriotična slavnost, ko je bil ves otok bajno razsvetljen ter se je nahajal to noč na tem otoku ves Maribor. Pred dobrim letom umrl lastnik Popič se je pečal z mislijo, da bi postavil na otoku letoviščarski hotel in restavracijo, ukvarjal se je pa tudi z mislijo, da bi zapustil ta otok v dobrodelne namene z načrtom, da bi se na tem prijaznem otoku zgradilo stalno poletno bivališče za revno mestno deco. Znani so načrti elektrarne ob tem otoku, kakor tudi namen naprav novega mestnega kopališča. O otoku govore, da je poln kač, kar pa ni resnica, ampak izvira od starih že znanih pripovedk. Na otoku je gojilo pred par leti tukajšnje zaječerejsko društvo posebne pasme kuncev, kar se pa ni obneslo. Konec tej reji je napravila vtihotapljen lisica, ki je pokončala skoro vse kunce.

Gledališka premijera.

Pisatelj, kojega prva drama se uprizarja: »Za boga, dvajset minut prihajaš prepozno! Hodi tiho, po prstih!«

»Ali že vsi spijo?« vpraša prijatelj sočutno.

Kompliment.

Dama: »Sedaj, ko sem si dala lase striči, mislim, da ne bom več izgledala kakor stara žena...«

Kavalir: »Ne, ne! Kakor star gospod!«

Kupujte železniške vozne karte v biljetarni »Putnika« v Mariboru, Aleksandr. 53

Največji muslimanski praznik

RAMAZANSKI POST. — NEKAJ, NA KAR PROROK IN KALIFI NISO MISLILI.

Vernikom islama je zapovedano petero: Dnevna molitev, umivanje, davek ubožcem, romanje k sveti Kaabi in post med ramazanom. Romanje v Mekko ali Medino je seveda možno le onim, ki razpolagajo z zadostnimi sredstvi, tudi obdarovanje revežev s štirinajstino premoženja se ne more popolnoma ravnati po sveti knjigi-koranu, dnevna molitev se ravna po osebnih lastnostih in tako je končno le praznovanje ramazana nekaj, kar spada v skupno dolžnost vsake pokrajine in vsakega sloja obširnega muslimanskega sveta. To je edina verska zapoved, nad katero vrši muslimanska javnost večjo ali manjšo kontrolo. Posamezna muslimanska plemena so zlasti v sožitju s tujeverci skrivnostna pri izvrševanju svojih obredov. Edino ramazan dela izjemo, da se vsi pokorijo svojim verskim zapovedim brez ozira na to, da jih drugi opazujejo. Islamski obredi, veseli in slovesni se vršijo najrajši med lastnimi ljudmi, ramazan, ki zahteva muke samozatajevanja, pa nima nobenih pomislov na druge. Musliman nosi težave tega praznikovanja mirno pred vsem svetom.

30 dni od solnčnega vzhoda do solnčnega zatona ne sme islamski pravovernik zavžiti ničesar, ne sme piti vode in pokaditi cigarete. Prepoved kajenja, ki je muslimanu najbrž najhujša, se je pridružila prepovedi jedi in pijače seveda šele davno po Mohamedu in kalifih, ki se niso poznali tobaka in njegovega užitka. Zapoved dolgotrajnega posta je bila izdana v starih patrijarhalnih časih, ko so živeli muslimani samo med seboj kot velika narodna celota v svrhu nekakega notranjega čiščenja. Kakor je začetek dnevne molitve umivanje, tako naj bi post skozi 30 dni očistil pravovernika za dostojno praznovanje največjega praznika. Tedaj v starih časih se ni verskim zakonodajalcem niti sanjalo, da bodo morali pravoverniki živeti pomešani med drugoverci ter tesno zvezani z vsakdanjim življenjem in običajem drugih ljudi. Bogati pravoverniki praznujejo dandanes med drugoverci svetom svoj praznik posta in čiščenja na ta način, da kratkoma dan pretvorijo v noč. V dobi posta od solnčnega vzhoda do zatona spijo, v noči si pa med svojimi štirimi

stenami privoščijo čisto še več, kakor v običajnih časih. Življenje malih ljudi se pa mora ravnati po zapadnjakih: Ves dan težko dela, v nočnih urah pa počitek, da se nadoknadijo in obnovijo izčrpane moči. Tudi takozvani srednji sloji — arabski rokodelci in obrtniki — morajo 30 dni ramazana ostati na svojih mestih, da ne podležijo francoski, italijanski in judovski konkurenci. Muslimanski natakari v restavracijah in kavarnah servira gostom 30 dni vse to, kar je njemu prepovedano, muslimanski kuhar kuha drugim, sam se pa posti in tako je še neštetim drugim ramazanska verska zapoved prava Tanalova muka, ker jim boj za obstanek ne da, da bi se za mesec dni izločili iz evropskega življenja. Ko solnce zatone, si seveda tudi oni nekaj privoščijo proti gladi in žeji, a to je le napotrebnejše, ker je noč potrebna za počitek po težkem delu, da se s solncem začnejo muke znova.

Muslimansko leto ima samo 354 dni in se tako ramazanski mesec pomika z našim letom vedno za dober teden naprej. Ramazanski post v poletju je za mnogo ur daljši in ob silni vročini veliko težji. Dogodilo se je že, da so arabski delavci na posestvu evropskih kolonistov skakali v ribnike, da bi se ohladili od silne vročine, a pri tem skrbno zapirali usta, da ne bi požrli par kapljic vode. Ko se ramazanska doba vsako leto bolj približuje zimskemu času, je trpljenje posta vedno manjše. Po muslimanskih mestnih okrajih v francoskih kolonijah se najde v dnevih ramazana le redko odprta kaka restavracija in prodajalna. Odpirajo se šele proti večeru in tedaj se vidi, kako uslužbenci restavracij s pravimi skominami sekajo meso ter pripravljajo vse drugo za ponočne pojedine in večerje, katere bodo hlastno povzili rojaki, ki se šele v miraku po napornem delu vsujejo iz vseh delov mesta. Ko je trdi 30 dnevni ramazanski post pri kraju, je pa 3 dnevni praznik veselja in uživanja — spomin na tretji obisk Alahovih odposlancev pri proroku Mohamedu. Kakor so prej vsi muslimani stoično prenašali postne težave pred drugoverci, tako se sedaj praznikovanje in uživanje pred drugimi očmi prikrije in zapre.

Trdnjava zdravja

NAJVEČJA BOLNICA NA SVETU. — MEDICINSKA CENTRALA AMERIKE.

Amerika je v naših očeh čuden svet. Vse jemlje v največjih dimenzijah. Eni od najvišjih »4000«, od najvišje dolarske aristokracije so skrajno razkošni, drugi pa skrajno puritanski. Skrajno brezobziren je boj za obstanek. Brezobzirno se odriavajo in teptajo eksistence, za dobrohotnost pa ni volje, ne časa. Dobrodelnost je prepuščena privatni inicijativi. Z njo se pečajo mnoge idealne organizacije, so pa tudi take, ki jemljejo vse za nekaj sport.

Vse, kar se ustvarja v splošni dobrobit, skuša po svojem načinu daleč naokrog razglasiti: Vse zmoremo, če hočemo! Tako se v New Yorku na obali Hudsona dviga silna kamenita masa, podobna gigantski trdnjavi, v resnici pa bolnišnica, gotovo največja na svetu. L. 1921. je sklenilo vodstvo presbiterijanske bolnišnice v New Yorku sporazumno z medicinsko fakulteto kolumbijske univerze zgraditi velikansko bolnišnico. L. 1925. so začeli zidati z največjo ameriškano naglico in sedaj do komaj treh letih so že v uporabi orjaške stavbe na zeleni obali Hudsona. Vse kompleks nebotičnikov in drugih velikih zgradb je namenjen hkrati zdravljenju in zdravstvenemu raziskovanju. Tu so klinični oddelki in laboratoriji vseh vrst, neštetih prostorov za raznovrstne bolezni in stopnje, potem pa še zavodi za vzgojo bolniških strežajev itd.

Notranjost ogromne bolnišnice je krasna in udobna. Vse temne in motne barve so izključene, skozi 4000 velikih oken valovi svetloba v dvorane. V enem samem paviljonu je 125 bolniških sob. Tudi velike bolniške sobe nima več kot 12 postelj. Nekaj

nadstropij enega dela velikanske bolnice je pa preurejenih v hotel za obiskovalce bolnikov. Dohodki tega hotela so ogromni in se prebiti uporabljajo tudi za brezplačno lečenje. V bolniški kuhinji se kuha dnevno do 6 tisoč obedov, v velikih pralnica se pa opere na dan do 10 ton perila. Velikanske so seveda tudi električne naprave za luč in kurjavo.

Oddelek za bolničarke lahko sprejme do 300 učenk. Veliko večji je seveda oddelek za moško bolniško osebje. Porodišnica, otroška bolnica, oddelek za rekonvalescente itd. so v posebnih zgradbah, ki so od drugih oddelkov tako ločene, da prebivalce enega oddelka ničesar ne spominja na to, kar se dogaja v drugih oddelkih istega bolniškega kompleksa. Zlasti rekonvalescenti so s prekrasnimi parkom tako ločeni od vseh drugih oddelkov, da se počutijo kakor v razkošnem letovišču. Tu lahko gojijo vse vrste sporta in ko zapustijo bolnico, so v vsakem oziru okrepčani. V ta oddelek pridejo vsi bolniki — tudi oni, ki so prestali kako lahko bolezen — vsaj za šest do osem dni.

Ker polaga ta bolnica veliko pozornost na individualno zdravljenje bolnikov, je razumljiv njen velik pomen v znanstvenem oziru. Tu se preizkušajo vse najmoderneje metode in tako je ta zavod medicinski centrum današnje Amerike. To je prava trdnjava zdravilstva in zdravja in le to je škoda, da je za ogromno Ameriko veliko premajhna. Težko je priti v to trdnjavo in ko sprejemajo v njo tudi nekaj revežev, je to kakor kapljica na velik plamen krutega življenja.

Sport

Izlet avstrijskih kolesarjev v Maribor

Velikonočni prazniki so bili kljub nenavadno nepriaznemu vremenu — predvsem prazniki športnega sveta. Ena najpomembnejših športnih prireditev je bil izlet avstrijskih kolesarskih društev v Maribor.

V naši obmejni postojanki Št. Ilju se je vršil predpoldne okoli 9. ure svečani sprejem avstrijskih gostov. Jugoslovanska kolesarska društva, zastopana s »Perunom«, sekcijo »Peruna« - Pesnica in delavskim »Edelweis« so se postirala v lepem trikotu, nakar je došlim 84 gostom iz Avstrije nazdravil v temperamentnem govoru v imenu »Peruna« g. Kavčič, kateremu je istotako prisrčno odgovoril g. Bračič v nemškem jeziku. Zaznamke vredno je, da so došli avstrijski gostje aklamirali slovenskega zastopnika s trikratnim, krepkim — »Živijo!« —

Iz Št. Ilja je krenila impozantna povorka 148 kolesarjev v Maribor, kjer so si prej vzajemno določili kot izletniški start gostilno pri »Grozdu«.

Poleg »Peruna« in »Edelweissa« so došli od avstrijskih društev »Sturmvoegel« s predsednikom g. Kretzenbacherjem iz Lipnice z 32 člani, potem »Alpenrose« in »Innere Stadt« ter »Eichenkranz« v družbi »IV. Bezirk« iz Gradca z 51 člani, med njimi 7 dam s predsednikom »Alpenländischer Radfahrerverbanda« gg. Hallerjem in Bischoffom, dvema častiljivima starima kolesarskima junakoma s sivimi bradami.

Izletniki so bili namenjeni deloma v Radvanje, kjer se je popoldan razvila prisrčna zabava, ki je razpršila mnogo prenapetih predsodkov o slovenski kulturi. Del izletnikov — in sicer dirkači — pa se je podal na Falo, kjer si je ogledal veliko električno centralo. Nekateri so napravili izlete na razne smeri, en dirkač celo — v Ljubljano. — V ponedeljek so se gosti vrnili čez mejo ter odnesli s seboj najlepše vtise o Sloveniji in Slovencih.

Pepo odhaja . . .

Eden izmed stebrov prvega moštva ISSK Maribora, znani zanesljivi centerhalf Pepo Kirbiš zapuša danes neposredno stike s svojim klubom za precejšnjo dobo devetih mesecev. Odhaja na-

mreč k vojakom v Ljubljano in upamo, da se bo tudi tam pridružil temu ali onemu klubu vsaj za potreben trening; pri važnejših tekmah bo pa nedvomno še vedno lahko nastopal za barve kluba, ki ga je vzgojil in usposobil za enega najboljših nogometašev našega okrožja.

Jugoslovenski tenis.

Na poslednjem običnem zboru Jugoslovenskega tenisa saveza, ki se je vršil pred nekaj dnevi v Zagrebu, je bil za predsednika ponovno izvoljen g. Hinko Würth, v odboru pa so za posamezne kraje med drugimi Milan Bleiweis Trsteniški za Ljubljano, Radovan Sepec za Maribor in Roman Oberlintner za Ptuj. Odobrenih je bila cela vrsta turnirskih terminov, med njimi za 3. avgusta in naslednje dni internacionalno prvenstvo Bleda, od 12. do 15. avgusta pa v Mariboru nacionalno prvenstvo Slovenije.

Ping-pong pri nas.

Tekmo za prvenstvo Jugoslavije v miznem tenisu priredi letos Somborsko sportsko udruženje dne 14. in 15. t. m. Dne 15. t. m. bo tudi ustanovni zbor ping pong saveza za vso državo. Morebitni zastopniki klubov morajo prinesiti s seboj polnomočje svojih društev. Na zboru bo imel vsak klub samo en glas. Spored: 1. gospodje posamič, 2. gospodje v dvojici, 3. Dame posamič, 4. mešane dvojice. Tekmuje lahko vsak, ki je član kakega športnega ali kulturnega društva. Prijavna taksa znaša za 1. in 3. za osebo 40 Din, za 2. in 4. za dvojico 40 Din. Vršila se bo tudi drugorazredna tekma za one, ki se ne bi plasirali na prvi tekmi; prijavna taksa 20 Din. Prijave s takso se pošiljajo do 10. tm.(1) na naslov Franja Sevald, Sombor, gimnazija.

Argentinci astopajo v Evropi.

Olimpijsko nogometno moštvo Argentine, ki je pred kratkim dospelo v Evropo, je igralo te dni z reprezentanco Madride in ostalo zmagovito z rezultatom 2:0 (1:0). Publike 20.000. — V Lizboni so igrali Argentinci 0:0.

Oficijelno priznanje Mesavoda.

Holandijski olimpijski odbor je priznal naš medsavezni odbor (Mesavod) za IX. olimpijado kot jugoslovensko izvršilno olimpijsko oblastvo. Tako bo Mesavod edini izdajal vse potrebne legitimacije in navodila za udeležbo na olimpijadi.

Zanimiva pravda radi filma

V Berlinu vlada že precej časa veliko zanimanje za film, ki je v delu pri neki znani filmski družbi in ki bo predstavljal ljubezensko zgodbo plesalke Rut Bayton. Pariški reporterji so namreč odkrili, da bo ljubezenski partner plesalke neki še živ večji monarh, ki se bo dal lahko spoznati iz filma. Sicer ni več mlad, ni Adonis, a je še vendar vnet za ljubavne zgodbe. Plesalka, ki je lani pri neki ameriškanski konkurenci lepotic dobila naslov »najlepše zamorke«, je večkrat potovala v deželo vročih strasti in don-janskih mož. Tako je podjetje dobilo snov za svoj film, nastale so pa takoj komplikacije, ko so iznajdljivi pariški reporterji začeli pisati o snovi filma. Pri ravnanju filmskega podjetja so se pred tedni zglasili trije visoki gospodje, ki svojih imen sicer niso hoteli izdati, a so po daljšem obotavljanju vendar le predstavili za odposlance one dežele, iz katere izhaja pripravljeni film. Dejali so, da ima dežela velik interes na tem, da se film ne uprizoni in pripravljeni so bili kupiti ves osnutek filma za 750.000 mark ali okroglo 10 milijonov dinarjev. Podjetje je na to ponudbo pristalo. Pozreje so pa kupci dragega filmskega osnutka doznali, da jih hoče podjetje opelhariti na ta način, da si je obdržalo negativne in da hoče iz njih na filmem le napraviti film ter ga uprizoniti. Niso se obrnili na policijo, temveč so si skušali sami pomagati. Neke noči je bilo v filmski atelje vlomljeno in vlomilci niso vzeli drugega s seboj, kakor kopijo filma. Sedaj pa hoče podjetje tožiti še plesalka — najlepša zamorka, ki sicer ni nasprotna uprizonitvi, ne dopusti pa, da bi njeno ulogo igrala kaka igralka, ki ni dovolj lepa.

Pes, ki govori

O slavnem komiku in imitatorju živalskih glasov Thurtonu, ki je govoril iz trebuha, se pripoveduje sledeča anekdota: Nekega dne sedi v restavraciji in je pečenko. Njegov pes ga nekaj časa proseče gleda, potem se pa vspne na njegova kolena in zagodrnja: »Daj mi kos, lačen sem!« — Vsi gostje so poskočili ter se strme zagledali v čudovitega psa. Nazaj pod mizo, pa počakaj!« je zarohnel Thurton nad svojim psom. Pes je sicer ponižno zlezel pod mizo, a se je kmalu izpod mize zopet začel njegov glas: »Tako vedno praviš, nazadnje mi pa daš same kosti.« »Ali boš molčala, neumna žival!« je zavpil Thurton ves jezen. Med gosti je bil tudi neki bogataš, ki je komika takoj vprašal za ceno čudovitega psa. Ta mu je povedal visoko svoto, na katero je bogataš takoj pristal in kupčija je bila sklenjena. Gospodar in pes bi se morala ločiti, pes pa ni hotel. Med tuljenjem in cviljenjem ga je rotil, naj ga ne proda. Gospodarijevo srce je pa ostalo trdo. Ko je novi gospodar dragocenega psa že dajal na vrvi in se Thurton ni zmenil za vse prošnje, se je pes udal v svojo usodo ter zabrusil bivšemu gospodarju: »Od sedaj pa ne zgovorim besede več!« Pes je »svojo« besedo res držal.

Domača kuhinja in medeni tedni.

»Draga moja, čuden okus ima ta solata. Ali je mogoče nisi oprala?«
»Ljubček moj, pa še kako, celo z milom!«

Samo sovražniku privošči.

»Aha, vi ste pa oni berač, ki sem ga nahranila pred dobrim tednom. Sedaj mi pa vse svoje prijatelje pošiljate na vrat.«
»O ne, milostljiva, samo sovražnike Vam pošiljam!«

Spominajte se CMD

Hans Dominik:

Oblast treh

Njegova svarila so izzvenela, kakor klic vpijočega v puščavi. Ubogali ga bodo šele tedaj, če bo vsakemu svojemu povelju predpostavil grožnjo požiga in poboja. Prišla je ura odločitve. Če hoče izpeljati, kar je nameraval, kar je smatral za svoje poslanstvo, potem mora nastopiti kot gospodar.

To nujnost je z vso gotovostjo spoznal v dneih svojega ujetništva. Sedaj pa, ko bi se moral odločiti, se je ustrašil daleko-gežnosti te odločitve.

Ali bo človeštvo pravilno zapopadlo njegovo postopanje? Ali mu ne bo podtaknilo drugačnih namenov? Ali ne bo pripisalo brezmejnemu častihlepu, kar je bila življenjska nujnost?

Ni več strpel v notranjosti ledene gore. Planil je ven na prosto. Poganjal se je preko ledenih skal in zasneženih vdrtin, ki so jih ožarjali žarki nizko stoječega solnca. Tekel je n čutil, kako se rušijo v njem vsi stari ideali iz Pankong Tso.

Zasoplen je obstal. Strašil se je odločitve, groza ga je bilo pred odgovornostjo.

Za neko ledeno skalo je veter navel svežega snega. Tukaj se je vsedel v sneg in je občutil, kako se je prižela k njegovemu telesu bela odeja ko lahek puh. Polastila se ga je globoka malodušnost, vse njegove duševne sile so popustile. Postal je popolnoma miren.

Kaj, če bi kar na mestu obležal, zaspal? Če bi se osovraženi odgovornosti umaknil s prostovoljno smrtjo? Koliko časa bi trajalo, da bi arktični mraz izpremenil njegovo dremavico v večno spanje. Kako lepo bi bilo zaspati, preseliti se v veliko morje večnega miru in pozabljenja, v katerem se izgubljajo vsi temni valovi življenja.

Ali je morda mraz že tako vplival, da mu je postajalo telo lahko, misli sanjave in bežne?

Polastil se ga je teman, potožen spomin. Sklenil je roke! Slekkel je težke roka vice. Tedaj — — — njegova desnica se je instinktivno odmaknila.

Kaj je bilo ono mrzlo, česar se je dotaknil? Mrzlo in žareče obenem: Dvignil je

roko. Od sredinca mu je zažarel nasproti aleksandrit krvavordeče žareč, ko ga ni bil še nikdar videl.

Sunkoma je skočil pokoncu.

Da bi pobegnil pred lastno usodo? da bi šel sam iz strahopetnosti v smrt? Ne, nikdar, pa če vodi pot tudi na Golgoto.

Človeštvo tam zunaj se je odločilo za boj in klanje. Naj bo! Dal jim bo v obilici, kar hočejo imeti. Kakor kazni božja bo padel nadnje, dokler se mu ne bodo vsi brezpogojno pokorili.

Trdna, železna volja se je črtala na njegovem obličju.

Mirno in trdnih korakov se je vrnil v notranjost gore. Podal se je naravnost v prostor, kjer se je nahajalo veliko žarilo. Rdeči solnčni žarki so prodirali skozi zelenkaste ledene stene in napolnjevali prostor z magično dvobarvno svetlobo. Popolno tišino, ki je vladala tukaj v območju večnega ledu, je prekinjalo edino klopotaanje brzojavnih sprejemnih aparatov. Pisalni vzvodi so se dvigali in padali ter beležili v pikah in črtah na papirne trakove vesti, ki so prihajale iz celega sveta skozi eter in se vjele v mreži anten.

Silvester je v pletenem naslanjaču sedel za enim sprejemnih aparatov. V rokah je nepremično držal papirnat trak, ko da se ne more odtrgati od neke vesti. Rdečasto-zelena svetloba je obkrožala njegovo postavo. In njegovo obličje je bilo vsled tega mrtvaško blede.

Erik Truwor je preletel vest, katero je Silvester tako vztrajno gledal. Aparat je medtem nepretrgano deloval dalje. Mnogo metrov traku je že prilezlo iz njega in papir je v zavojih in pentljah ležal na Silvestrovih kolenih.

Erik Truwor je prečital vest:

»Jana Silvestru! Nahajam se na varnem. V Angliji na gradu Maitland Castle pri dobrih prijateljih.«

Trikrat zaporedoma se je nahajala ta vest na traku.

Erik Truwor se je sklonil k Silvestru in mu položil roko na ramo.

»Veseli se Silvester! Sedaj je konec tvojih skrbi. Sedaj veš, da je Jana na varnem.«

Pod pritiskom Truworjeve roke se je Silvester še bolj sesedel. Nagnil se je naprej in bi padel na tla, če bi ga ne bil prestrgal s krepkimi rokami Erik Truwor.

Sedaj je spoznal, da je življenje zbežalo iz prijateljevega telesa in da bledice njegovega obličja niso povzročili samo blede refleksi ledenih sten.

Organizem Silvestra Bursfelda ni prenesel večnega menjavanja usode, radosti in nesreče, duševnih udarcev in težkega znanstvenega dela.

Srčna kap je končala njegovo mlado življenje v trenutku, ko je prejel poročilo o Janini rešitvi.

Erik Truwor je pridržal še mrzle prijateljeve prste v svoji roki.

Atima je vstopil v dvorano. Pristopil k Silvestru in mu nežno zatisnil oči.

»Dal je, kar je od njega zahtevala usoda — spoznanje.«

Erik Truwor je prikimal in se zatopil v Silvestrovo blede obličje.

»Spoznanje, ki mi je dalo oblast.«

Okrenil se je od mrtveca k velikemu žarilu. Samo sprejemni aparati so tiktakali in prinašali vedno nova poročila s svetovnih bojišč. S težkimi koraki je Erik Truwor pristopil k mogočnemu žarilu.

Ena edina beseda se je krčkoma iztrgala iz njegovih ust.

»Naprej!«

Kot mogočen bojni klic je zavzenela po prostoru. In bojni klic je bila.

• • •

Doktor Rockwell, telesni zdravnik prezidenta-diktatorja in stotnik Harris, službujoči adjutant, sta se tiho razgovarjala v prezidentovi čakalnici.

»Dokler si prezident ne zaželi mojega zdravniškega sveta, se ne morem vsiljevati.«

»Toda tako ne more iti dalje, gospod doktor! Takega življenja ne more dolgo vzdržati noben človek. Tekom dvanajstih dni, od angleške vojne napovedi se prezident še ni slegel, je komaj za kak trenutek zapustil svojo delovno sobo — — —«

»Priznam, da je tako življenje naporno, posebno, če je petdeseto leto življenja že prekoračeno. Toda na drugi strani — — — pomislite na izredni položaj. Vojna z enakovredno velesilo. Gre za usodo Zedinjenih držav in — — — samega diktatorja. Ni se torej čuditi, če posveča vse svoje sile le vodstvo vojne.«

»Vse sile! Vse sile! Gospod doktor! Od kod pa naj jih vzame, če takorekoč nič ne je. Skodelica čaja, košček suhorja. To mu zadostuje za štiriindvajset ur. Pri tem

niti trenutek spanja. Vseh dvanajst dni nisem še našel prezidenta spečega. Moji tovariši, ki se vrste z menoj v službi, tudi ne.«

»Toda kljub temu je medtem spal. Po četrture, v času, ko ni bilo nikogar v sobi. Dvanajst dni brez spanja ne prenese noben človek. To Vam lahko zagotovim kot zdravnik. Že tretji dan se pokažejo pri popolnem pomanjkanju spanja težki simptomi živčne oboletosti.«

»In ti simptomi so tukaj, gospod doktor! Zato Vas prosim, da greste k prezidentu. Njegovo obnašanje je izpremenjeno. Njegov pogled, prej tako miren, jase in hladen, je postal plapolajoč in mrzličan.«

»Mrzlico spoznamo po bolnikovi temperaturi. Bodite prepričani, da je prezident tekom zadnjih dvanajstih dni v svojem naslanjaču prav dobro spal. Narava se ne pusti varati. Najmanj pa za spanje. Zdravniška znanost pozna primere, ko so preutrujeni jezdici zaspali med jahanjem, ne da bi sami vedeli zato in ne da bi — — — in to je posebno zanimivo — — — ne da bi padli s konja. Koliko bolj verjetno je, da se je prezident naspal v svojem udobnem naslanjaču.«

»Naspal? Gospod doktor! Vi lahko tako govorite, ko si tukajšnjih razmer še niste približje ogledali. Na njegovi mizi stoji dvanajst telefonskih aparatov. Vsak aparat za posebno valovno dolžino. On je v stalni zvezi z vsemi bojišči. Morda pravkar govori s poveljnikom našega afriškega zračnega brodovja. Nekaj minut pozneje s poveljnikom avstralskega brodovja. In med tem pogovorom se morda že oglasi indijsko brodovje. In tako gre dan in noč.«

Dalje prihodnjič.

Previdnost.

»Gospod odvetnik, ženi bi rad dal zlato zapestnico.«

»Čemu pridete k meni, saj nisem juvelir?«

»Vedel bi rad, koliko mescev bi dobil zato.«

Moč navade.

»Kako je z mladeničem iz mesta, ki sta ga sprejeli v službo na moje priporočilo?«

»Ah«, odvrne kmet, »fant je bil poprej sofer in zadnjič sem videl, kako je zlezal pod vola, da bi videl, zakaj ne vleče.«

Mali oglasi, ki vsebujejo posredovanje in socialne namene občinstva: vsaka beseda 30 p., najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglaševanje ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p., najmanjši znesek Din 10.—

Kupim staro zlato
srebrni denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. — Ilger-jev sin, urar in juvelir, Maribor, Gosposka ulica 15. X

Kupim dve postelji,
omaro, mizo, štedilnik in drugo navadno hišno opravo. Franc Župevc, Vetrinjska 3, gostilna (kuhinja). 760

Lokal za trgovino,
pripravljen tudi za vsako drugo stroko ali obrt se odda v najem. M. Berdajs, Maribor. 766

Solnčna soba meblirana
se odda gospodu. Gregorčičeva ul. 26 II, vrata 12. 761

Hišnika
brez malih otrok, sprejme M. Berdajs, Maribor. 764

Hlapca (voznika)
treznega in zanesljivega, vojaščine prostega, po možnosti samca, sprejme Karol Goltschnig, umetni mlin Fram. 763

Fin ojster pesek
za čiščenje, dobite vedno v zalogi pri Karlu Kobal, Pobrežje, Cesta na Brezje št. 43. — 762

Veliki lokal v gradu
pripraven posebno za mehanično delavnico se takoj odda. M. Berdajs, Maribor. 765

ANTON NOVACAN CELJSKA KRONIKA

dramatski mozaik v treh delih

prvi del

HERMAN CELJSKI

je pravkar izšla. Broširana knjiga velja Din 40.— v platno vezana Din 48.—

Dobi se v knjigarni

Tiskovne zadruge v Mariboru

Aleksandrova cesta št. 13

PAVEL NEDOG

čisti kemično

in barva vsakovrstne obleke, tkanine in žalne obleke v 24. urah najlepše in najcenejše. 532

MARIBOR

Gosposka ulica 33
Razlagova ulica 22

Spominjajte se EMD!

Strašna, nelzprosa usoda je hotela, da sem v torek, dne 10. aprila nenadoma izgubil svojo predobro soprogo

Marilo in moja oba zlata otročiča Silvo in Danico

Pogreb nenadomestljive soproge se vrši v četrtek, dne 12. aprila ob pol 16. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Pobrežju.

Hčerki se nista oteeli in se pogreb istih vrši pozneje. Sv. maša za dušnico bo darovana v petek, dne 13. aprila ob 7. uri v stolni in mestni župni cerkvi.

MARIBOR, dne 11. aprila 1929.

Žalujoči soprog in oče **Alojzij Ležnik**, kolarski mojster

Posebni parte se ne izdajo

Mestni pogrebni zavod v Mariboru.

IZŠEL JE ALBUM SLOVENSkih KNJIŽEVNIKOV

Knjiga, ki je razkošno opremljena stane do 5. maja broširana 130 Din, vezana 160 Din, poštnina 10 Din več. Naroča se v

**knjigarni Tiskovne zadruge, Maribor
Aleksandrova cesta šte. 13**